

Ιούνιος 2018

Γνωμοδότηση της ΓΣΕΒΕΕ σχετικά με τις ρυθμίσεις για τη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση του Σχεδίου Νόμου του Υπουργείου Παιδείας «Αναδιοργάνωση των δομών υποστήριξης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις»

Κίνδυνος να χαθεί μια ακόμη ευκαιρία για την ορθολογική ρύθμιση και την ποιοτική αναβάθμιση της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης στην Ελλάδα

Το Υπουργείο Παιδείας κατέθεσε προς ψήφιση ένα πολυσέλιδο Σχέδιο Νόμου με τίτλο «Αναδιοργάνωση των δομών υποστήριξης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις». Μέσα σε αυτό περιλαμβάνονται τα άρθρα 88 «Ρυθμίσεις για ζητήματα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και της διά βίου μάθησης», 89 «Ρυθμίσεις για ζητήματα αδειοδότησης των φορέων εκπαίδευσης και κατάρτισης» και 90 «Ρυθμίσεις για τους φορείς της μη τυπικής εκπαίδευσης». Με τις ρυθμίσεις που προβλέπονται στο εν λόγω Σχέδιο Νόμου γίνονται παρεμβάσεις, προσθήκες και αλλαγές σε τρεις κυρίως Νόμους, στον 3879/2010 που αφορά στην ανάπτυξη της δια βίου

μάθησης, στον 4093/2012 που μεταξύ άλλων ρυθμίζει θέματα αδειών των φορέων της μη τυπικής εκπαίδευσης και στον 4186/2013 που αφορά στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση και ρυθμίζει ζητήματα μαθητείας.

Είναι αυτονόητο να υπογραμμίσουμε πόσο σημαντικά είναι όλα τα προαναφερόμενα θέματα τόσο για τις προοπτικές της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ), όσο και για τη σύνδεσή της με τις ανάγκες της οικονομίας και της δομής της απασχόλησης και είναι εξίσου αναγκαίο να σημειώσουμε ότι κανένας δημόσιος κοινωνικός διάλογος δεν είχε προηγηθεί ώστε να συλλέξει και να αξιολογήσει τις απόψεις και τις προτάσεις των διαφόρων ενδιαφερόμενων φορέων και κοινωνικών εταίρων.

Το πρόβλημα της έλλειψης ουσιαστικής διαβούλευσης οξύνεται και από το γεγονός ότι ενώ με πρωτοβουλία του Υπουργείου Εργασίας -και τη συμμετοχή τόσο του Υπουργείου Παιδείας, όσο και εκπροσώπων των κοινωνικών εταίρων- έχει συσταθεί εδώ και ενάμισι περίπου χρόνο διυπουργική επιτροπή για την επεξεργασία πρότασης κοινής αποδοχής σχετικά με τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις στα πεδία της ΕΕΚ, της μαθητείας και της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας σταδιακά υποβάθμισαν το ρόλο της και παράλληλα εκπόνησαν τα κείμενα του υπό εξέταση Σχεδίου Νόμου χωρίς καμία πρότερη συνεννόηση ή διάλογο με τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Στα θέματα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης (ΣΕΚ), των δομών άτυπης εκπαίδευσης και της πιστοποίησης επαγγελματικών προσόντων είναι απαραίτητη η συνεργασία και η σύμπνοια των υπουργείων Παιδείας και Εργασίας (και του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης στο θέμα της πιστοποίησης επαγγελματικών προσόντων των φυσικών προσώπων λόγω του Εθνικού Συστήματος Διαπίστευσης που διαπιστεύει τους Ειδικούς Κανονισμούς Πιστοποίησης, των ιδιωτικών φορέων πιστοποίησης σύμφωνα με το πρότυπο ISO 17024). Τα θέματα της ανάπτυξης δεξιοτήτων, της

επαγγελματικής κατάρτισης των ενηλίκων (εργαζομένων, ανέργων, εργοδοτών κτλ) και της πιστοποίησης επαγγελματικών προσόντων (ενέργεια που συνδέεται με την αδειοδότηση των επαγγελματιών) αποτελούν σημείο τομής μεταξύ της εκπαίδευσης, της απασχόλησης και της οικονομίας. Συνεπώς, το Υπουργείο Παιδείας ως κυρίως αρμόδιο για τα εν λόγω θέματα χρειάζεται να επιδιώξει τη συνεννόηση με τα συναρμόδια Υπουργεία και τους κοινωνικούς εταίρους, αλλά και να προβλέψει τη δημιουργία ενός σταθερού οργάνου συνεχούς διαβούλευσης («Εθνική Επιτροπή») με τη συμμετοχή όλων των αρμοδίων Υπουργείων και φορέων.

Αναφορικά με τις ρυθμίσεις που προβλέπονται στο κείμενο του Σχεδίου Νόμου και συγκεκριμένα στα άρθρα 88-90 έχουμε να παρατηρήσουμε τα ακόλουθα:

Παρά την πανθομολογούμενη διαπίστωση ότι τα τελευταία πέντε έτη και ειδικότερα από τότε που νομοθετήθηκε η διάκριση μεταξύ Κέντρων Διά Βίου Μάθησης (ΚΔΒΜ) επιπέδου 1 και 2 και παράλληλα καταργήθηκαν όλες οι ποιοτικές προϋποθέσεις λειτουργίας αυτών των φορέων (π.χ. απαραίτητο ανθρώπινο δυναμικό, επιστημονική κατάρτιση και εμπειρία των στελεχών, κλαδική και θεματική εξειδίκευση των φορέων, συστήματα σχεδιασμού, υλοποίησης και αξιολόγησης της κατάρτισης) και κατά συνέπεια πολλαπλασιάστηκαν οι φορείς, με τη δημιουργία εκατοντάδων ΚΔΒΜ 1 σε όλη τη χώρα, ενώ συρρικνώνονταν οι διαθέσιμοι πόροι για την παροχή υπηρεσιών κατάρτισης, το Υπουργείο Παιδείας επιμένει να διατηρεί τις κτιριολογικές προδιαγραφές (οικοδομική άδεια εκπαιδευτηρίου) ως καθοριστική διαφοροποίηση μεταξύ των ΚΔΒΜ επιπέδου 1 και 2, και - ακόμα πιο σημαντικό - να μην εισηγείται επιπλέον ποιοτικά κριτήρια λειτουργίας για όλα τα ΚΔΒΜ. Ειδικότερα, το Υπουργείο Παιδείας επικυρώνει και διαιωνίζει την λανθασμένη διάκριση μεταξύ των ΚΔΒΜ με βάση τις κτιριολογικές προδιαγραφές, επιτρέποντας να υλοποιούνται εκπαιδευτικές δραστηριότητες συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης

σε χώρους που δεν έχουν οικοδομική άδεια εκπαιδευτηρίου με ότι σημαίνει αυτό για πιθανούς κινδύνους που συνδέονται με τη στατική επάρκεια και άλλους πολεοδομικούς και οικοδομικούς συντελεστές των σχετικών κτιρίων.

Στο σημείο 2 του άρθρου 90 όπου τροποποιείται η παράγραφος 7 του άρθρου 2 του ν. 3879/2010 (Α' 163), η οποία αναφέρεται στον ορισμό της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης δεν συμπεριλαμβάνεται η κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού που διαθέτει τίτλους σπουδών από τη δευτεροβάθμια γενική εκπαίδευση (απολυτήριο γυμνασίου και απολυτήριο γενικού λυκείου). Σε κάθε περίπτωση, θεωρούμε αναγκαίο να εξασφαλιστεί η δυνατότητα συμμετοχής των αποφοίτων γενικών λυκείων και των αποφοίτων υποχρεωτικής εκπαίδευσης (που αποτελούν άλλωστε την πολυπληθέστερη ομάδα αποφοίτων του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος) στη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση. Σημειώνουμε, επίσης, ότι σε πολλές χώρες τα περιεχόμενα και οι λειτουργίες των εννοιών «αρχική και συνεχιζόμενη εκπαίδευση – κατάρτιση», επανεξετάζονται και αναθεωρούνται έτσι ώστε να εξασφαλίζουν ευχερή διαπερατότητα μεταξύ των εκπαιδευτικών υποσυστημάτων. Από αυτή την άποψη η συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση κατανοείται πολλές φορές ως μια έννοια ταυτόσημη -ή έστω συγγενής- της κατάρτισης ενηλίκων ή της διά βίου μάθησης, έτσι ώστε η συμμετοχή σε αυτήν δεν προϋποθέτει απαραίτητα την ολοκλήρωση κάποιου κύκλου αρχικής κατάρτισης.

Επιπλέον, στο άρθρο 90 περιλαμβάνονται λεπτομερείς ρυθμίσεις (π.χ. οι ρυθμίσεις σχετικά με την πρακτική άσκηση στις επιχειρήσεις) οι οποίες συνήθως και σκοπίμως δεν ορίζονται σε επίπεδο Νόμου, αλλά Υπουργικών Αποφάσεων (βλ. για παράδειγμα ΚΥΑ για το Ενιαίο Σύστημα Διαχείρισης Ενεργειών Κατάρτισης) έτσι ώστε να μπορούν ευκολότερα να τροποποιούνται δεδομένων των συχνών μεταβολών των πλαισίων υλοποίησης. Οι δε συγκεκριμένες ρυθμίσεις για την πρακτική άσκηση

μπορούν να θεωρηθούν πλημμελείς όταν για παράδειγμα συνδέεται η πρακτική άσκηση αποκλειστικά με επιχείρηση και δεν προβλέπεται η δυνατότητα υλοποίησης πρακτικής άσκησης στους πιστοποιημένους εκπαιδευτικούς χώρους (και εκτός των πιστοποιημένων εξειδικευμένων εργαστηρίων ή εργαστηρίων Η/Υ).

Ιδιαίτερα ερωτήματα και ξεχωριστή ανησυχία προκαλεί η ρύθμιση που προβλέπει τα ΚΔΒΜ να υποχρεωθούν να παρέχουν *μόνο* πιστοποιημένα από τον ΕΟΠΠΕΠ προγράμματα κατάρτισης. Αυτό σημαίνει ότι ακόμη και ένας ιδιωτικός φορέας επαγγελματικής κατάρτισης ενηλίκων (ένα πιστοποιημένο ΚΔΒΜ) δεν μπορεί να πραγματοποιήσει, για παράδειγμα, σε συνεργασία με μια επιχείρηση ένα αυτοχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα κατάρτισης (το οποίο δεν θα οδηγεί σε πιστοποίηση από τον ΕΟΠΠΕΠ για την απόκτηση βεβαίωσης επάρκειας), εάν πριν αυτό δεν έχει πιστοποιηθεί από τον ΕΟΠΠΕΠ; Που αποσκοπεί μια τέτοια υποχρέωση; Το να είναι πιστοποιημένα τα εκπαιδευτικά προγράμματα κατάρτισης που χρηματοδοτούνται από δημόσιους πόρους (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και κρατικός προϋπολογισμός) ίσως έχει την έννοια της διασφάλισης ποιότητας των δράσεων κατάρτισης «δημοσίου συμφέροντος», αλλά η υποχρεωτική πιστοποίηση του εκπαιδευτικού προγράμματος όλων των χιλιάδων σεμιναρίων κατάρτισης που διεξάγονται στη χώρα κάθε χρόνο, ανεξαρτήτως πλαισίου υλοποίησης, πηγής χρηματοδότησης και προοπτικής δημόσιας πιστοποίησης, δεν κατανοούμε σε τι θα ωφελούσε. Αντιθέτως, κάτι τέτοιο θα συνέβαλε στη διόγκωση της ήδη εγκαθιδρυμένης -και έντονα ευνοημένης από δημόσιους πόρους- κερδοσκοπικής «αγοράς πιστοποίησης» με αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους απόκτησης δεξιοτήτων και προσόντων για τα άτομα και τις επιχειρήσεις. Συνεπώς προτείνουμε τα ΚΔΒΜ να μπορούν να υλοποιούν και μη πιστοποιημένα προγράμματα κατάρτισης εφόσον δεν χρηματοδοτούνται από δημόσιους πόρους. Επιπλέον, θεωρούμε αναγκαίο το να πιστοποιούνται όχι τα μεμονωμένα, εξειδικευμένα και πολύ συγκεκριμένα εκπαιδευτικά προγράμματα που

σχεδιάζει κάθε πάροχος εκπαίδευσης - κατάρτισης, αλλά τα εκπαιδευτικά πρότυπα ανά επάγγελμα ή ανά ειδικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος (δηλ. οι βασικές προδιαγραφές του εκπαιδευτικού έργου όπως διδακτικοί στόχοι, μαθησιακά αποτελέσματα, προφίλ συμμετεχόντων, προφίλ εκπαιδευτών κτλ), λαμβάνοντας υπόψη, για την περίπτωση της επαγγελματικής κατάρτισης, και το επαγγελματικό περίγραμμα. Στο πλαίσιο αυτό θεωρούμε επίσης, αναγκαία τη δημιουργία Μητρώου Πιστοποιημένων Προγραμμάτων Κατάρτισης από τα οποία να μπορεί να κάνει χρήση κάθε αδειοδοτημένος πάροχος κατάρτισης (ΚΔΒΜ) χωρίς να είναι απαραίτητο να υποβάλει προς πιστοποίηση εκπαιδευτικό πρόγραμμα που έχει ήδη πιστοποιηθεί από άλλον φορέα.

Από την άλλη μεριά ως θετικά στοιχεία των άρθρων 88-90 μπορούν να καταγραφούν

(α) η συμμετοχή εκπροσώπων των κοινωνικών εταίρων στις Ομάδες Υποστήριξης Μαθητείας που συστήνονται στα ΚΠΑ ΟΑΕΔ,

(β) η δέσμευση για έκδοση ΚΥΑ σχετικά με το σύστημα πιστοποίησης της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης των αποφοίτων των ΚΔΒΜ (άρθρο 97) με την επιφύλαξη σχετικά με τη δυνατότητα του ΕΟΠΠΕΠ να ανταποκριθεί στην αυξημένη ζήτηση για εξετάσεις πιστοποίησης,

γ) η πρόβλεψη για έκδοση εκ μέρους του Υπουργείου Παιδείας Κανονισμών Λειτουργίας για τα ΚΔΒΜ.

Κατά την άποψη της ΓΣΕΒΕΕ, η συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση αποτελεί ένα κομβικό πεδίο πολιτικής, μια διασταύρωση κοινωνικών, αναπτυξιακών και εκπαιδευτικών παρεμβάσεων που πρέπει να υλοποιούνται με σχέδιο και πάνω από όλα με ποιοτικές προδιαγραφές από έμπειρους φορείς και κατάλληλο επιστημονικό προσωπικό, ιδιαίτερα στις μέρες μας που η επαγγελματική κατάρτιση καλείται να ικανοποιήσει την αναγκαιότητα συνεχούς προσαρμογής και εκσυγχρονισμού των γνώσεων και

δεξιοτήτων σε μια εποχή διεθνοποίησης των οικονομιών, ψηφιοποίησης της κοινωνίας, ανατρεπτικών αλλαγών στην εργασία, δημογραφικών πιέσεων και περιβαλλοντικών κινδύνων. Στα όσα προβλέπονται με τα άρθρα 88-90 του Σχεδίου Νόμου δεν φαίνεται να γίνεται αντιληπτή η υποβάθμιση στην ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών κατάρτισης που έχει συντελεστεί στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια (η οποία επιβεβαιώνεται και από πρόσφατα ερευνητικά πορίσματα των Ινστιτούτων ΓΣΕΒΕΕ και ΓΣΕΕ), ούτε η αναγκαιότητα άμεσων παρεμβάσεων εξορθολογισμού και ποιοτικής βελτίωσης των δράσεων κατάρτισης, με κίνδυνο να επιτρέψει να διατηρηθούν -ακόμη και να επιδεινωθούν- τα αρνητικά στοιχεία που σήμερα χαρακτηρίζουν το σύστημα συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης.

Η ΓΣΕΒΕΕ και στο παρελθόν έχει υποβάλλει προτάσεις για τη βελτίωση των θεσμικών ρυθμίσεων και των εδραιωμένων πρακτικών συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης. Συνοπτικά επισημαίνουμε εκ νέου κάποια βασικά σημεία και καλούμε το Υπουργείο Παιδείας σε άμεσο διάλογο με τα συναρμόδια Υπουργεία και τους κοινωνικούς εταίρους

1. Χρειάζεται να κατοχυρωθεί η ορθολογική ακολουθία που ξεκινά από το επαγγελματικό περίγραμμα και φτάνει μέχρι την πιστοποίηση επαγγελματικών προσόντων (όπου και όταν αυτή είναι αναγκαία) μέσω μιας διαδρομής που εξασφαλίζει
  - i. Επικαιροποίηση υφιστάμενων και εκπόνηση νέων επαγγελματικών περιγραμμάτων, σε κάθε περίπτωση με την καθοριστική συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων, σε επαγγέλματα - ειδικότητες που είναι αναγκαίο (βάσει ISCO-08) με τροποποίηση και βελτίωση της μεθοδολογίας ανάπτυξης και κυρίως των τελικών παραδοτέων μελετών επαγγελματικών περιγραμμάτων ώστε να είναι πιο εύχρηστα και καλύτερα αξιοποιήσιμα από τους πολίτες, αλλά και τους σχεδιαστές προγραμμάτων κατάρτισης.

ii. Ανάπτυξη μεθοδολογίας διερεύνησης και υιοθέτηση συγκεκριμένης φόρμας διατύπωσης των βασικών προδιαγραφών του εκπαιδευτικού προγράμματος (Εκπαιδευτικό Πρότυπο ή Πλαίσιο Εκπαιδευτικού Προγράμματος) που θα αφορά το σύνολο του επαγγέλματος ή της ειδικότητας (με διακριτές ενότητες για την αρχική και τη συνεχιζόμενη κατάρτιση) και θα περιλαμβάνει στοιχεία όπως διδακτικοί στόχοι, μαθησιακά αποτελέσματα, κατανομή ωρών θεωρίας και πρακτικής άσκησης και βαρύτητα θεματικών ενοτήτων, απαιτήσεις σε εξοπλισμό και εποπτικά μέσα, προφίλ εκπαιδευτών και προϋποθέσεις συμμετοχής καταρτιζόμενων, λαμβάνοντας υπόψη το αντίστοιχο επαγγελματικό περίγραμμα, αλλά και άλλες βασικές παραμέτρους όπως οι ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των εκπαιδευόμενων, οι γενικότερες επιστημονικές προϋποθέσεις συμμετοχής στο πρόγραμμα, η ανάγκη συμπλήρωσης των εκπαιδευτικών περιεχομένων, πέρα από τις εξειδικευμένες τεχνικές δεξιότητες και με οριζόντιες κοινωνικές ικανότητες, αλλά και με στοιχεία καλλιέργειας της ιδιότητας του ενεργού πολίτη, διαπολιτισμικής και περιβαλλοντικής ευαισθησίας, δημοκρατικής ευαισθητοποίησης. Τα κείμενα προδιαγραφών εκπαιδευτικών προγραμμάτων για κάθε ευρύ αντικείμενο εκπαίδευσης – κατάρτισης (π.χ. επάγγελμα ή ειδικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος) μπορούν να εκπονούνται με την ευθύνη του Υπουργείου Παιδείας και με την συμμετοχή ειδικών επιστημόνων ή/και συναφών επιστημονικών και κοινωνικών φορέων. Επίσης, χρειάζεται να προβλεφθεί ένα λιτό και ευέλικτο σύστημα τακτικής παρακολούθησης και επικαιροποίησης (π.χ. ανά δύο χρόνια) των προδιαγραφών εκπαιδευτικών προγραμμάτων έτσι ώστε να σταματήσει το φαινόμενο της καθήλωσης των εκπαιδευτικών περιεχομένων για δεκαετίες, τη στιγμή που οι γνώσεις εξελίσσονται και μεταβάλλονται με πρωτοφανή

ταχύτητα. Ακόμη, τα εν λόγω Εκπαιδευτικά Πρότυπα θα έπρεπε να ελέγχονται, αξιολογούνται και πιστοποιούνται από το Υπουργείο Παιδείας (ή άλλον κατάλληλο φορέα, όπως ο ΕΟΠΠΕΠ) και να συγκροτούν το εθνικό μητρώο πιστοποιημένων προδιαγραφών εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

- iii.** Σύνταξη συγκεκριμένων και προσαρμοσμένων στην εκπαιδευόμενη ομάδα και στις ειδικές συνθήκες και πλαίσια υλοποίησης εκπαιδευτικών προγραμμάτων (με έμφαση στο συγκεκριμένο αναλυτικό ωρολόγιο πρόγραμμα) με την ευθύνη των παρόχων γενικής εκπαίδευσης, αρχικής και συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης. Τα συγκεκριμένα προγράμματα μπορούν να ποικίλουν και να αφορούν το σύνολο ή τμήμα (επιμέρους ενότητα μαθησιακών αποτελεσμάτων) του συνολικού προσόντος (δηλαδή του μείζονος επαγγελματικού ή εκπαιδευτικού αντικειμένου), αλλά σε κάθε περίπτωση πρέπει να βασίζονται στις εγκεκριμένες προδιαγραφές του εκπαιδευτικού προγράμματος (Εκπαιδευτικό Πρότυπο) καθώς και να συνδυάζονται με τις εκροές του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας.
- iv.** Ανάπτυξη μηχανισμών και μεθόδων ποιοτικής επαγγελματικής κατάρτισης με την αναβάθμιση του σχεδιασμού βάσει των αναγκών της εκπαιδευόμενης ομάδας, με την υιοθέτηση συστημάτων ποιότητας των διαδικασιών εκπαίδευσης (π.χ. επιμέλεια της ποιότητας και της πληρότητας των εκπαιδευτικών υλικών), με την υιοθέτηση συμμετοχικών μεθόδων εκπαίδευσης ενηλίκων και με την εδραίωση ουσιαστικών συστημάτων παρακολούθησης, αξιολόγησης και ανατροφοδότησης των εκπαιδευτικών έργων με έμφαση στη συνεχή επιμόρφωση και ανάπτυξη των εκπαιδευτών ενηλίκων.

2. Χρειάζεται απέναντι στις τάσεις υποβάθμισης του περιεχομένου της επαγγελματικής κατάρτισης να αναδειχθεί η αξία του εκπαιδευτικού προγράμματος και της διασφάλισης της ποιότητάς του. Σημειώνουμε με έμφαση τη σημασία των εκπαιδευτικών περιεχομένων και την ανάγκη να αξιοποιηθούν οι νέες ψηφιακές μορφές μάθησης (ανοιχτές μαθησιακές πηγές, εκπαιδευτικό υλικό ελεύθερης χρήσης κ.ο.κ.). Η επικέντρωση στην καταλληλότητα των εκπαιδευτικών περιεχομένων σε συνδυασμό με τη διαρκή επιμόρφωση και πιστοποίηση των εκπαιδευτών ενηλίκων –με ιδιαίτερη έμφαση στη φιλοσοφία συμμετοχής και ενδυνάμωσης των καταρτιζόμενων και στην αξιοποίηση σύγχρονων μεθόδων και τεχνικών εκπαίδευσης ενηλίκων– μπορούν να βελτιώσουν την ποιότητα και να αυξήσουν την αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Υπογραμμίζουμε δε τη σημασία του εκπαιδευτικού προγράμματος έναντι μιας σαφούς τάσης να υποτιμηθούν οι εισροές και οι διαδικασίες ποιοτικής κατάρτισης υπέρ μιας μονομερούς επικέντρωσης στις εκροές (μαθησιακά αποτελέσματα), η οποία καταλήγει να προκαλεί ανταγωνισμό ανάμεσα στην ανάγκη για ποιοτική επαγγελματική κατάρτιση και στην πιστοποίηση προσόντων. Το φαινόμενο που επισημαίνουμε είναι η επέκταση της «εξετασιοκεντρικής» νοοτροπίας, που διέπει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα στη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση και σε ολόκληρο το πεδίο της διά βίου μάθησης γενικότερα. Η υστερία που επικρατεί στις μέρες μας με την πιστοποίηση προσόντων (ακόμα και για τα μη επαγγελματικά σεμινάρια κατάρτισης) εγκυμονεί τον σοβαρό κίνδυνο να υποτιμηθεί ο καθοριστικός ρόλος της ποιοτικής κατάρτισης και να αντικατασταθούν οι ουσιαστικές διαδικασίες μάθησης με φροντιστηριακού τύπου σεμινάρια προετοιμασίας για εξετάσεις πιστοποίησης.

- 3.** Υπάρχει, τέλος, άμεση ανάγκη για ένα νέο, συνολικό και σύγχρονο θεσμικό πλαίσιο για την κατάρτιση και την πιστοποίηση προσόντων με βασικά συστατικά του
- i.** ένα προσαρμοσμένο στις νέες ανάγκες Ενιαίο Σύστημα Διαχείρισης Ενεργειών Κατάρτισης (ΕΣΔΕΚ) που να εξασφαλίζει ποιοτική εφαρμογή όλων των φάσεων της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης και της γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων και να διευκολύνει την υλοποίηση των εκπαιδευτικών έργων,
  - ii.** ένα νέο πλαίσιο αδειοδότησης, αλλά και διαρκούς παρακολούθησης, ελέγχου και αξιολόγησης των παρόχων κατάρτισης (Κέντρα Διά Βίου Μάθησης) με έμφαση στην ποιότητα, στην εκπαιδευτική εμπειρία, στην κλαδική και θεματική εξειδίκευση, στο επιστημονικό προσωπικό και στις κατάλληλες σύγχρονες υποδομές των φορέων κατάρτισης,
  - iii.** ένα ολοκληρωμένο θεσμικό πλαίσιο για τις δράσεις συμβουλευτικής υποστήριξης και επαγγελματικού προσανατολισμού,
  - iv.** ένα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών Δεξιοτήτων και Επαγγελμάτων με σκοπό την όσο το δυνατόν πληρέστερη και τακτικότερη πληροφόρηση των υποσυστημάτων της επαγγελματικής εκπαίδευσης, της αρχικής και της συνεχιζόμενης κατάρτισης με τις ανάγκες των κλάδων της οικονομίας σε νέα επαγγέλματα και δεξιότητες,
  - v.** ένα πλαίσιο πλήρους θεσμικής ρύθμισης των ποικίλων θεμάτων πιστοποίησης των επαγγελματικών προσόντων με τέτοιο τρόπο που αφενός να διασφαλίζεται το δημόσιο συμφέρον και η αποφυγή καταχρηστικών πρακτικών, αφετέρου να εξασφαλίζονται ρεαλιστικές και λειτουργικές λύσεις για την ανταπόκριση στις αυξημένες ανάγκες πιστοποίησης.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ • ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΒΙΟΤΕΧΝΩΝ ΕΜΠΟΡΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ
Αριστοτέλους 46 104 33, Αθήνα | T: 210 8846852 | F: 210 8846853 | info@imegsevee.gr | www.imegsevee.gr